

Trzy rodzaje kapitałów w biznesie rodzinnym w kontekście sukcesji

Planowanie sukcesji i zarządzanie nią nie może ograniczać się do samego biznesu. Nie jest on zawieszony w próżni. Biznes jest instrumentem utrzymania i rozwoju rodziny. Jego sukces obecny i przyszły zależy od relacji z otoczeniem. Zignorowanie w procesie sukcesji czynników wpływających pozytywnie na rozwój rodziny oraz relacji z otoczeniem społecznym doprowadzi zapewne do trudności we wdrożeniu. Po prostu sukcesja zamiast przejść maksymalnie niezauważalnie – stanie się albo trzęsieniem ziemi, albo zmięciem wieszczącym koniec w kolejnym pokoleniu.

Moje podejście zakłada rozpatrywanie wszystkich istotnych elementów planowania sukcesji i zarządzania jej przeprowadzaniem przez pryzmat co najmniej ochrony, a najlepiej wzmocnienia trzech kapitałów, jakimi dysponują rodziny biznesowe:

- **kapitał finansowy** – to pojęcie, którego nie trzeba bliżej wyjaśniać osobom parającym się biznesem, są to własne środki finansowe zaangażowane w działalność gospodarczą, które po zainwestowaniu są w obrocie w postaci majątku trwałego i obrotowego.
- **kapitał ludzki** – to są zasoby rodziny w postaci jej członków – wszystkich: i tych aktywnych w biznesie, i tych, którzy wchodzi w życie, i tych, którzy nie są wcale aktywni bądź już nie są aktywni. To ludzie oraz ich zdolności intelektualne i umiejętności. To także pamięć o członkach rodziny, którzy odeszli, i o ich spuściznie. To utrwalone i kultywowane wzorce zachowań.
- **kapitał społeczny** – to zasoby rodziny powstające w kontaktach z otoczeniem. To jest wypracowany kredyt zaufania, rozpoznawalność, umiejętności asertywnego poruszania się w życiu społecznym i biznesowym, zdolność do oferowania i otrzymywania pomocy, a jednocześnie zaangażowanie w sprawy społeczne. W przełożeniu na biznes jest to zdolność do robienia transakcji z partnerami opartych na zaufaniu i wzajemnych korzyściach. Realny prestiż rodziny i jej członków zbudowany jest na kapitale nie finansowym, ale społecznym. Kapitał finansowy emanujący poprzez kapitał ludzki może ułatwiać (choć nie jest warunkiem koniecznym) pomnażanie kapitału społecznego rodziny.